

Till:

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.hc@regeringskansliet.se

Remissvar över betänkandet SOU 2026:25 Ett smittskydd för framtiden (S2026/00764)

Sammanfattning

Nationell arbetsgrupp (NAG) Vårdhygien tillstyrker förslaget (1.15) att Folkhälsomyndigheten ska tilldelas ansvaret för nationell samordning av arbete med vårdhygien som rör människor. Att kommunal hälso- och sjukvård samt omsorg betonas särskilt i författningsförslaget samt att tandvårdens inkludering berörs i utredningen, ser vi som positivt.

Samtidigt anser NAG Vårdhygien att Folkhälsomyndigheten:

- bör få ett normerande ansvar inom vårdhygienområdet
- behöver säkerställa tillräckliga resurser för att klara av det samordnande uppdraget, så som det beskrivs på sid 394 ff.

Vi anser också att det är en brist att utredningens direktiv och därmed dess förslag:

- inte täcker in hur en likvärdig tillgång till vårdhygienisk kompetens inom kommunala och regionala verksamheter kan säkerställas
- inte berör vårdhygieniska enheters organisatoriska placering i regionerna, på motsvarande sätt som smittskyddsläkarens placering hanteras.

Ansvar för normering inom vårdhygienområdet

För att den nationella samordningen av vårdhygienfrågor som berör människor ska kunna bedrivas effektivt, anser vi att ett normerande ansvar bör tilldelas Folkhälsomyndigheten. Dagens osäkerhet gällande ansvarsfördelning mellan Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten riskerar annars att bestå.

Resurser för samordnande uppdrag

Utredningen definierar inte i detalj vad samordning av vårdhygienfrågor ska innebära, vilket är rimligt. För att bidra till mer "...god och likvärdig vårdhygien över landet" lär det utöver horisontell och vertikal samordning, även krävas konkret arbete med nationella riktlinjer och vägledningar samt stöd för implementering. För att Folkhälsomyndigheten ska nå framgång inom sitt nya uppdrag tror vi att det behöver göras en ny bedömning av vilket resurstillskott som krävs.

Likvärdig tillgång till vårdhygienisk kompetens

Utredningen beskriver att kommunernas tillgång till vårdhygienisk expertis varierar över landet. Problemen det skapar lyfts fram av flera olika aktörer som utredningen samverkat med. Vi saknar konkreta förslag kring hur denna ojämlikhet kan åtgärdas alternativt utredas vidare. I en ny pandemisituation finns det risk för att smittskyddsläkaren i vissa regioner återigen får ta emot vårdhygienfrågor från kommuner som saknar avtal med vårdhygienisk expertis.

Organisatorisk placering för vårdhygieniska enheter

Utredningen berör ytligt den organisatoriska placeringen av landets 24 vårdhygieniska enheter, men problematiserar inte frågan på samma sätt som för smittskyddsläkaren. Vi anser att det krävs en central placering, högt upp i regionens organisation för att ett effektivt arbete med vårdhygieniska frågor och infektionsprevention ska kunna bedrivas.

Avgränsning

Remissvaret är sammanställt av NAG Vårdhygien som grupp och ska **inte** ses som regionernas gemensamma ställningstagande.